

Stimulering van filantropie door familiebedrijven: het kan beter!

Sabine de Wijkerslooth-Lhoëst

Mr. Sabine de Wijkerslooth-Lhoëst, estateplanner bij EY Belastingadviseurs LLP.

De overheid stimuleert giften aan algemeen nut beogende instellingen (ANBI's), die voldoen aan een groot aantal voorwaarden. Een belangrijk stimuleringsmiddel is de giftenaftrek.

Particulieren kunnen hun gift in mindering brengen op hun box 1-, box 3- respectievelijk box 2-inkomen in de inkomstenbelasting. Een periodieke gift is geheel aftrekbaar, andere giften slechts beperkt. De aftrek zal vanaf 2020 tegen een steeds lager tarief plaatsvinden, in 2023 nog maar tegen 37%. Bedrijven kunnen zakelijke giften integraal als bedrijfskosten in mindering brengen op hun winst voor de vennootschapsbelasting. Daarnaast kunnen bedrijven voor niet-zakelijke giften gebruikmaken van een giftenaftrekregeling.

Wanneer families met een familiebedrijf als onderdeel van hun bedrijfsstrategie en hun familiewaarden ANBI's willen ondersteunen kan dat dus fiscaal gefaciliteerd plaatsvinden. Er zijn echter wel knelpunten bij de vrijgevigheid. Ik ga op twee punten in:

- giftenaftrek voor bedrijven;
- consultatiewetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties.

Ten eerste kan de giftenaftrekregeling voor bedrijven beter. Zakelijke giften zijn weliswaar integraal aftrekbaar maar bij familiebedrijven kan sneller sprake zijn van niet-zakelijke giften, zodat zij voor deze niet-zakelijke giften zijn aangewezen op de giftenaftrekregeling in de vennootschapsbelasting.

De giftenaftrekregeling voor bedrijven werkt als volgt: giften aan ANBI's zijn aftrekbaar tot een plafond van 50% van de winst met een maximum van € 100.000. Als geen winst wordt behaald, is dus geen aftrek mogelijk. De staatssecretaris van Financiën stelt in een besluit (van 31 oktober 2016, BLKB2016/152) dat giften die verband houden met de persoonlijke vrijgevigheid van de aandeelhouder, als uitdeling (dividend) kwalificeren en daarom niet aftrekbaar zijn. Hij keurt echter goed dat dergelijke giften geen uitdeling vormen, voor zover ze niet boven het plafond uitkomen. Voorbeeld: Bij een gift van € 150.000 is maximaal € 100.000 aftrekbaar en wordt € 50.000 belast als dividend. Die € 50.000 wordt aangemerkt als een gift door de aandeelhouder en is dan hooguit nog beperkt aftrekbaar als andere gift in de inkomstenbelasting.

De eisen aan de giftenaftrek leiden ertoe dat bedrijven weinig gebruikmaken van de giftenaftrek.

Ik denk dat er echter ook niet-zakelijke giften kunnen zijn die niet kwalificeren als een uitdeling. Wanneer sprake is

van giften aan een ANBI op instigatie van de aandeelhouder zijn deze giften geen uitdelingen, wanneer ze niet ten behoeve van de aandeelhouder zijn gedaan. Het besluit van de staatssecretaris zou dus moeten worden aangepast. Voor zeer winstgevende (familie)bedrijven is overigens de grens van € 100.000 een behoorlijke beperking, die zou kunnen worden geschrapt, zodat het plafond maximaal 50% van de winst bedraagt.

Ten tweede moet het consultatiewetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties ingetrokken of aangepast worden. Dit voorstel is eind vorig jaar ter consultatie neergelegd. Het kabinet wil voorkomen dat door buitenlandse geldstromen naar maatschappelijke organisaties onwenselijke invloed wordt gekocht. Het voorstel verplicht maatschappelijke organisaties (waaronder ANBI's) om een aantal gegevens te publiceren bij giften van meer dan € 15.000 per schenker per jaar. Op de website van de organisatie of bij de Kamer van Koophandel moet vermeld worden: de naam en woonplaats van de schenker, het bedrag en de datum van de ontvangst. Dit geldt zowel voor donaties door particulieren als door bedrijven. Vrijstelling van deze verplichting komt wellicht in een AMvB en ontheffing is mogelijk wanneer een concreet gevaar voor de veiligheid van de donateur bestaat.

Op dit voorstel zijn tot nu toe veel negatieve reacties geweest. Belangrijkste bezwaren tegen het voorstel zijn: nut en noodzaak van het voorstel worden niet onderbouwd, het is een inbreuk op de privacy van donateurs, de geefbereidheid wordt erdoor aangetast, het leidt tot veiligheidsrisico's, het is disproportioneel (treft ca. 353.600 organisaties), het is in strijd met grondrechten/mensenrechten en leidt tot veel meer administratieve verplichtingen. Het voorstel is ook niet helemaal duidelijk. Onduidelijk is bijvoorbeeld of giften door een aandeelhouder en door zijn familiebedrijf moeten worden samengeteld.

Ook familiebedrijven kunnen dus niet meer in stilte grotere bedragen dan € 15.000 per jaar geven. Voor de familiebedrijven is het wellicht niet zo'n probleem als hun giften openbaar worden, voor familieleden die privé willen geven aan een ANBI, kan dat heel anders liggen.

Dit voorstel moet naar mijn mening worden ingetrokken. Als het al nodig is om gegevens van donateurs te publiceren, zou dit veel beter kunnen in een besloten register waartoe alleen bevoegde autoriteiten toegang hebben.

Kortom: stimulering van filantropie door familiebedrijven en de leden van die families kan verbeterd worden door verruiming van de giftenaftrek in de vennootschapsbelasting. Het consultatievoorstel zal vrijgevigheid door familiebedrijven en familieleden bepaald niet stimuleren en moet daarom in zijn huidige vorm van tafel.